

KADİR HAS
ÜNİVERSİTESİ

İngiliz Solcuları Siyasi Muhalefette

Herkesine Açık Ders: Ütopya/Distopya
Prof. Dr. Nihat Berker

Hazırlayan ve Sunan
Nihat Durukanoğlu
20 Ekim 2021

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ

İçerik

- Solculuk Kavramı
- İngiltere’de Sol Partiler
- İşçi Partisinin Kuruluşu
- İşçi Partisinin Başkanları
- İşçi Partisi Muhalefette
- İşçi Partisini Muhalefete Düşüren Faktörler
- 1997-1982 İngiltere’de İşçi Partisinin Uzun Yürüyüşü
- Jeremy Bernard Corby’in Biyografisi
- İşçi Partisinde Sola Dönüş-Jeremy Bernard Corby
- Jeremy Bernard Corby’nin Halka Vaatleri
- Momentum Hareketi ve Kurumsallaşması
- Momentum Hareketi ve Sosyal Örgütlenmeler ve Yeni Bir Sol Politikalara Duyulan İhtiyaç
- Sol Siyasi Muhalefesinde Kadınlar
- İngiltere Sol Muhalefedinin Özeleştirisi
- Kaynakça

KADİR HAS
ÜNİVERSİTESİ

Birleşik Krallıkta (İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda) Sol Partiler

Büyük Britanya (İngiltere, İskoçya, Galler)

 Labour

 Sinn Féin
BUILDING AN IRELAND OF EQUALS

SNP İskoçya Ulusal Partisi
Scots National Pairtie

Plaid Cymru—the Party of Wales-Galler Partisi

England and Galler Green Party
İngiltere ve Galler Yeşiller Partisi

Birleşik Krallık Yönetim Sistemi

- Birleşik Krallık'ın yönetim sistemi, anayasal monarşidir.
- Birleşik Krallık (Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı / “United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland”); İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda olmak üzere dört kurucu ülkeden oluşan bir devlettir.
- Büyük Britanya (“Great Britain”) terimi sadece; İngiltere, İskoçya ve Galler’i kapsamaktadır.
- Birleşik Krallık’ı oluşturan kurucu ülkelerden İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda’da yetki devrine (“devolution”) dayalı bir siyasi yapılanma bulunmaktadır.
- Yetki devri uyarınca, egemen devletin sahip olduğu yasama ve yürütme yetkilerinin bir bölümü, Birleşik Krallık Parlamentosu (“Westminster”) tarafından farklı ölçülerde olmak üzere İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda’daki ulusal parlamentolara ve bunların seçtiği yürütme organlarına devredilmiştir.
- Bu sistemde, hukuken üniter devlet özelliği korunmakta ve merkezi parlamentonun yetki devrini geri alma veya değişiklik yapma hakkı muhafaza edilmektedir. Yetki devrinden yararlanan kurucu ülkelerin, kendi egemenlikleri bulunmamaktadır.

İngiltere’de Sol Partiler

• **Büyük Britanya Komünist Partisi.** 1920 yılında kuruldu. 1991’de kapandı.

• **Büyük Britanya Sosyalist Partisi.** 2 Haziran 1904 kuruldu. En eski sosyalist parti.

• **Birleşik Krallık İşçi Partisi,** 1906 yılında kuruldu. İngiltere’de sol bu partiyle özdeşleşmiştir. Çoğunlukla küresel kapitalizmi savunmaktadır ve dünyadaki en kapitalist ekonomilerden birini meydana getirmiştir. Nasıl bir solculuk diye düşünülebilir. 104 kadın milletvekili olmak üzere toplam 262 koltuk. Çoğunluk için 326 sandalye gerekli.

• **Yeşiller Partisi,** Temmuz 1990 yılında kurulmuştur. İdeolojisi; Eko-sosyalizm, çevrecilik, Avrupalılık ve ilerlemecilik olarak tanımlanmıştır.

Caroline Lucas
Milletvekili 2020

Solculuk Kavramı

Var olan sosyal hiyerarşiyi kaldırmak isteyen ve zenginliğin eşit dağılımını destekleyen politik hareketlere karşılık gelen terimdir.

Emek-sermaye çelişkisinde emekten taraftır. İnsan merkezlidir.

Odağına din, dil, ırk, milliyet, cinsiyet vb. kavramlar yerine **insanı** alır.

Solculuk kavramı ilk olarak, Fransız Devrimi sonrasında kurulan meclisteki oturma düzeninden esinlenilerek oluşturulmuştur. 1789 Fransız Devrimi'nde oluşturulan kurucu mecliste, toplumda değişimden yana olan grupların üyelerinin toplantı salonunun sol tarafında oturdukları için, "Solcu" olarak nitelendirilmeleriyle kullanıldığı bilinmektedir.

Sol ile özdeşleştirilen ideolojiler Marksizm, sosyalizm, sosyal demokrasi, sol liberteryenizm, sosyalliberalizm, sendikacılık, ilerlemecilik, otonomculuk ve anarşizmin birçok biçimidir.

Sol geleneksel olarak alt sınıflarla ve sömürü ile mücadele etmesiyle karakterize edilmiştir.

İşçi Partisinin Kuruluşu

- Bağımsız İşçi Partisi (ILP) ile İşçi Sendikaları Kongresi'nin (TUÇ) işbirliğiyle, 1900'de kurulan İşçi Temsil Komitesi, 1906'da İşçi Partisi adını alarak partrileşmiştir.
- I. Dünya Savaşı sırasında çeşitli koalisyon hükûmetlerine katıldı. 1918 genel seçimlerinden ikinci büyük parti olarak çıkarak Ramsay MacDonald'in 1924'te liberallerin desteğiyle kurduğu ilk İşçi Partisi hükûmeti 1931'e değin iktidarda kaldı.
- Bunu izleyen seçimlerde İşçi Partisi ağır bir yenilgiye uğradı ve Winston Churchill'in II. Dünya Savaşı sırasında kurduğu koalisyon hükûmetine katılana değin (1940) muhalefette kaldı.
- **1931-1940 yılları arasında muhalefette kaldı.**

- 1931'de parti başkanlığına seçilen Arthur Henderson, 1931 genel seçimlerinde koltuğunu kaybetti. Koltuğunu elinde tutan tek eski İşçi Partisi üyesi olan pasifist George Lansbury, buna göre parti lideri oldu.
- Parti, 1932'de, birkaç yıldır İşçi Partisi liderliğiyle giderek daha fazla çatışan **Bağımsız İşçi Partisi'nin** İşçi Partisi'nden ayrılmasıyla uzun süreli bir düşüşe geçtiği bir başka bölünme yaşadı.
- George Lansbury, dış politika konusunda kamuoyunda çıkan anlaşmazlıkların ardından 1935'te liderlikten istifa etti. Yirmi yıl boyunca partiye liderlik edecek yardımcısı Clement Attlee, lider olarak değiştirildi. Parti, 1935 genel seçimlerinde, İşçi Partisi'nin elde ettiği en yüksek sayı olan 154 sandalye ve halk oylarının % 38'ini alarak bir canlanma yaşadı.
- Nazi Almanya'sının tehdidi arttıkça, 1930'ların sonlarında İşçi Partisi, pasifist duruşunu yavaş yavaş terk etti ve büyük ölçüde 1937'ye kadar partiyi Neville'e karşı çıkmaya ikna eden Ernest Bevin ve Hugh Dalton'un çabaları sayesinde yeniden silahlanmayı desteklemeye başladı.

- Keir Hardie, 1906–08
- Arthur Henderson, 1908–10
- George Nicoll Barnes, 1910–11
- Ramsay MacDonald, 1911–14
- Arthur Henderson, 1914–17
- William Adamson, 1917–21
- John Robert Clynes, 1921–22
- Ramsay MacDonald, 1922–31

- Arthur Henderson, 1931–32
- George Lansbury, 1932–35
- Clement Attlee, 1935–55
- Hugh Gaitskell, 1955–63
- Gorge Brown, 1963 (geçici)
- Harold Wilson, 1963–76
- James Callaghan, 1976–80
- Michael Foot, 1980–83
- Neil Kinnock, 1983–92

- John Smith, 1992–94
- Margaret Beckett, 1994 (geçici)
- Tony Blair, 1994–2007
- Gordon Brown, 2007–2010
- Harriet Harman, 2010 (geçici)
- Ed Miliband, 2010–2015
- Harriet Harman, 2015 (geçici)
- Jeremy Corbyn, 2015–2020
- Keir Starmer, 2020–

Seçimlerde İşçi Partisi («Muhalefet-İktidar»)

Seçim	Oy		Sandalye		Kazandı	Sonuç
	#	%	#	±		
1900	62.698	%1,8	2 / 670	—	✗	Muhafazakâr çoğunluk
1906	321.663	%5,7	29 / 670	▲ 27	✗	Liberal çoğunluk
Oca-1910	505.657	%7,6	40 / 670	▲ 11	✗	Liberal azınlık
Ara-1910	371.802	%7,1	42 / 670	▲ 2	✗	Liberal azınlık
1918	2.245.777	%21,5	57 / 707	▲ 15	✗	Koalisyon çoğunluk
1922	4.076.665	%29,7	142 / 615	▲ 85	✗	Muhafazakâr çoğunluk
1923	4.267.831	%30,7	191 / 625	▲ 49	✓	İşçi azınlık
1924	5.281.626	%33,3	151 / 615	▼ 40	✗	Muhafazakâr çoğunluk
1929	8.048.968	%37,1	287 / 615	▲ 136	✓	İşçi azınlık
1931	6.339.306	%30,8	52 / 615	▼ 235	✗	Ulusal Hükûmet çoğunluk
1935	7.984.988	%38	154 / 615	▲ 102	✗	Ulusal Hükûmet çoğunluk
1945	11.967.746	%49,7	393 / 640	▲ 239	✓	İşçi çoğunluk
1950	13.266.176	%46,1	315 / 625	▼ 78	✓	İşçi çoğunluk
1951	13.948.883	%48,8	295 / 625	▼ 20	✗	Muhafazakâr çoğunluk
1955	12.405.254	%46,4	277 / 630	▼ 18	✗	Muhafazakâr çoğunluk
1959	12.216.172	%43,8	258 / 630	▼ 19	✗	Muhafazakâr çoğunluk

Seçimlerde İşçi Partisi («Muhalefet-İktidar»)

1964	12.205.808	%44,1	317 / 630	▲ 59	✓	İşçi çoğunluk
1966	13.096.629	%48	364 / 630	▲ 47	✓	İşçi çoğunluk
1970	12.208.758	%43,1	288 / 630	▼ 76	✗	Muhafazakâr çoğunluk
şub-1974	11.645.616	%37,2	301 / 635	▲ 13	✓	İşçi azınlık
Ekim-1974	11.457.079	%39,2	319 / 635	▲ 18	✓	İşçi çoğunluk
1979	11.532.218	%36,9	269 / 635	▼ 50	✗	Muhafazakâr çoğunluk
1983	8.456.934	%27,6	209 / 650	▼ 60	✗	Muhafazakâr çoğunluk
1987	10.029.807	%30,8	229 / 650	▲ 20	✗	Muhafazakâr çoğunluk
1992	11.560.484	%34,4	271 / 651	▲ 42	✗	Muhafazakâr çoğunluk
1997	13.518.167	%43,2	419 / 659	▲ 148	✓	İşçi çoğunluk
2001	10.724.953	%40,7	413 / 659	▼ 6	✓	İşçi çoğunluk
2005	9.562.122	%35,3	356 / 646	▼ 57	✓	İşçi çoğunluk
2010	8.601.441	%29,1	258 / 650	▼ 98	✗	Muhafazakâr–Lib Dem çoğunluk
2015	9.339.818	%30,5	232 / 650	▼ 26	✗	Muhafazakâr çoğunluk
2017	12.874.985	%40	262 / 650	▲ 30	✗	Muhafazakâr azınlık
2019	10.269.076	%32,2	202 / 650	▼ 60	✗	Muhafazakâr çoğunluk

- 1945 seçimlerinde ezici bir zafer kazanan İşçi Partisi, 1950 seçimlerinde ise Avam Kamarası'nda çoğunluğu çok az bir farkla sağlayabildi. Seçimlerden sonra kurulan İşçi Partisi hükûmeti ertesini yıl düşünce, Muhafazakâr Parti iktidara geldi (1951).
- Partinin geleneksel sosyalist çizgisinin refah toplumuna nasıl uyarlanacağı sorunu, özellikle de sanayi kuruluşlarının devletleştirilmesine ilişkin görüş ayrılıkları, 1950'lerde parti içinde bölünmelere neden oldu.
- Bevancılar olarak bilinen Aneurin Bevan yanlıları, ekonomide devletçi bir politika izlenmesini ve dış politikada ABD'ye bağımlılığın azaltılmasını savunuyordu. 1964'te yeniden iktidara gelen İşçi Partisi, bu tarihten 1979'a kadar Muhafazakârlarla dönüşümlü olarak iktidara geldiler.
- 1980'de Michael Foot liderliğe seçildi. Partinin örgütsel yapısında da değişikliklerin yapıldığı kongre sonrasında sağcı tutumlu 12 İşçi Partisi milletvekili partiden ayrılarak, Sosyal Demokrat Parti (SDP) adlı yeni bir parti kurdular. Bölünen solcular karşısında Muhafazakârlar, 1983 seçimlerinde rahat bir zafer kazandılar.

İşçi Partisi Muhalefette

- 1983 seçimlerini kaybeden İşçi Partisi lideri Michael Foot istifa etti ve yerine 2 Ekim 1983'te Neil Kinnock seçildi.
- Neil Kinnock liderliğinde İşçi Partisi 1987 seçimlerini Margaret Thatcher'e karşı ve 1992 seçimlerini yeni Muhafazakâr Parti lideri ve başbakan John Major'a karşı kaybetti.
(1987-1997 İngiltere'de Sol Muhalefette)
- 1992 seçimlerini kaybeden Neil Kinnock İşçi Partisi liderliğinden istifa ederek ayrıldı. Yerine John Smith seçildi.
- 1994'te İşçi Partisi lideri John Smith'in beklenmedik ani ölümünün ardından liderliğe Tony Blair seçildi. 18 yıl sonra İşçi Partisi iktidar olur. 2010 yılına kadar iktidarda kalır.
- İşçi partisi 2015 yılındaki seçimleri kaybeder. Genel başkan Ed Milliband istifa eder ve
- Parti başkanlığına Jeremy Bernard Corby seçilir.

İşçi Partisini Muhalefette Düşüren Faktörler

- Parti kuruluşunda benimsenen sosyalist doktrinden kurtulamaması. Daha doğrusu sosyalist çizginin refah toplumuna nasıl uygulanacağı sorununun devam etmesi.
- Partinin mahrumiyet ve sosyal güvensizlik gibi konuların çözümlenmiş olmasına rağmen yerine değiştirilmesi gereken konuları tespit edip farklı bir şekilde ortaya konulamaması.
- Sendikaların hakları ve taleplerinin grevler ile halledilmiş olmasına karşın hala işçi ve sendikalarının partinin temel ilkelerinde yapılacak değişikliklere direnç göstermeleri.
- İşçi partisinin iktidarda olduğu dönemde işçilere verilen hakların (maaşların iyileştirilmesi, konut sorunlarının halledilmesi, sağlık sorunlarının çözümlenmesi vb.) orta sınıfı temsil edenlere verilmemesi.

1987-1992 İngiltere’de Solcu Muhalefetin Uzun Yürüyüşü

- 1979’da iktidarı Muhafazakârlara kaybeden İşçi Partisi önce, Michael Foot liderliğinde yeni ve radikal sağ karşısında daha kararlı ve sert bir sol çizgi ile muhalefete girişti. Sosyal devlet, temel üretim araçlarının kamu mülkiyeti gibi zaten kuruluşunda kabul ettiği temel ilkelere dış politikada tek yanlı nükleer silahsızlanmayı ekledi.
- 1983’te ilân ettiği sol seçim manifestosu bazı partililerce **“tarihin en uzun intihar mektubu”** diye yorumlandı. Çünkü İngiltere’de kamuoyu Muhafazakârların çizdiği yeni ve harikûlade fırsatlarla dolu parlak gelecek tablosuna iyice kapılmış ama faturasını da henüz görmemiş ve bedelini ödemeye başlamamıştı.
- 1983 seçim yenilgisinden sonra partinin yeni lideri Neil Kinnock, parti içindeki sol kanatla hesaplaşmaya girişti. Tüzük ve kuruluş ilkelerinde sol söylemi değiştirmeye yönelik adımları atmaya başladı. Ancak İşçi Partisi’ni tam bir iç kargaşaya sürükleyen ve parçalanmanın eşiğine getiren bu hesaplaşma partinin 1987 seçimlerini de kaybetmesine yol açtı. **Ama modernleşme ya da sağa kayış artık geri dönmek üzere başlamıştı.**

1987-1992 İngiltere’de Solcu Muhalefetin Uzun Yürüyüşü

- Partinin kurucusu ve efendisi güçlü işçi sendikaları, partinin karar süreçlerinde sahip oldukları ağırlığın zeminini oluşturan ekonomik ve siyasî güçlerini yitirdiler.
- 1992 seçimlerinde parti, değiştiğini ve nasıl değiştiğini henüz kendisine ve kamuoyuna net bir şekilde anlatamadı ve işçi partisini halk iktidara taşımayarak seçimi kaybettiler.
- 1992’de yeni lider John Smith ve onun 1994’teki ani ölümü ardından yerini alan genç ve çevik lider Tony Blair parti başkanlığına seçildi.
- Partinin tüzüğü temelden değiştirilerek, sendikalara, artık partinin efendisi olmadıkları hâlâ anlamamış olabilirler diye açıkça bildirildi. “Yeni” İşçi Partisi’nin, işçilerin değil, herkesin, orta sınıfların ve iş çevrelerinin de partisidir denildi ve seçmen bu kez ikna oldu.
- İngiliz halkı Margareth Thatcher’ın ekonomik politikalarda çok köklü bir değişiklik yapmayacak, ama daha sevimli ve çağdaş görünümlü ve insancıl yüzlü İşçi Partisi’ni tercih ettiklerini ilân ettiler.
- Tony Blair 1994 - 27 Haziran 2007 Başbakanlık ve parti başkanlığından ayrıldı.

Jeremy Bernard Corby

- **Jeremy Bernard Corbyn** (d. 26 Mayıs 1949) İşçi Partisi'nin ve muhalefetin eski lideri ve Avam Kamarası üyesi İngiliz siyasetçi.
- Parlamento'da 1983 seçimlerinden beri Islington North (*Birleşik Krallık Parlamentosu en küçük seçim bölgesidir*) yer almaktadır.
- 1974 yılında siyasi kariyerine Haringey belediye meclisine seçilerek ve ardından İşçi Partisi Islington bölge sekreteri olarak görev aldı.
- 9 Haziran 1983'den beri İşçi Partisi Milletvekili olarak parlamentoda yer almaktadır.
- 12 Eylül 2015 - 4 Nisan 2020 tarihleri arasında İşçi Partisi başkanlığına seçildi ardından yapılan genel seçimleri çok az farkla kaybetti ve istifa etti.
- İşçi Partisinin en solcu lideri olarak kabul edilmektedir.

Jeremy Corbyn'nin İşçi Partisi Başkanlığına Seçilmesi

- 2015'te yapılan seçimler soldan yana bir yükseliş için oldukça uygundu. Jeremy Corbyn'in adaylığının açıkladığı an, sosyal medyada onun adaylığını destekleyen büyük bir akım oluştu.
- Aday olmasıyla birlikte yüz binlerce kişi parti içi toplantıları ve benzeri görülmemiş sokak buluşmaları yapmaya başladı.
- Bütün bu hareketlilik 1840'lardaki Chartistlerin (detay için bkz. <https://tr.wikipedia.org/wiki/çartizm>) büyük buluşmasından bu yana yaşanan İngiltere'deki en büyük siyasi hareketlilikti. Özellik bir parti içi seçimi için eşi görülmemiş bir durumdu.

Jeremy'nin bu kadar yaygın bir destek kazanmasının bir de kişisel bir yan var. Dürüstlüğü, alçakgönüllü tavrı, doğrudan konuşan tarzı ve yıllardır devam eden işçi mücadelesine adanmışlığı, tamamen modern politikacıların halkla ilişkiler tarzıyla çelişiyordu.

- 1980'lerden kalma sakal ve kıyafetleri, özellikle gençler için bir ikon haline gelmesine neden oldu. Bütün bunların ötesinde, radikal, tavizsiz soldan yana verdiği mesaj, derinleşen kriz dönemlerinde gerçek bir alternatif sundu.

**KADİR HAS
ÜNİVERSİTESİ**

Jeremy Corbyn ile Sola Dönüş-Vaatleri

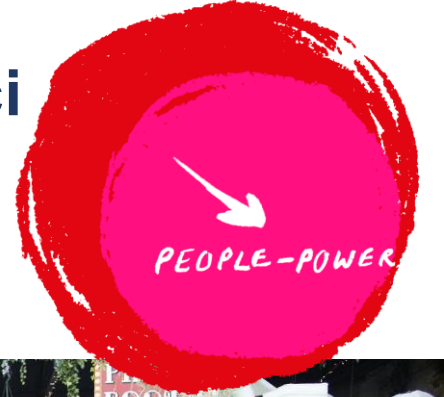

- Kamu hizmetleri ve sosyal yardıma uygulanan kemer sıkma politikalarına son verilmesi,
- Müdahaleci olmayan bir dış politika izlenmesi,
- Kamu idareleri ve demiryollarının kamulaştırılması, öğrenci harçlarının kaldırılması,
- Büyük şirketlerin ve (yılda brüt maaşları 80 binde sterlinden fazla olan) yüksek gelirli kişilerin vergilerin artırılması, yeni vergilerin getirilmesi,
- 250 milyar sterlinlik ekonomiyi teşvik paketi hayata geçirilmesi,
- Brexit sürecinde İngiltere'deki AB vatandaşlarının ve AB'deki İngiltere'deki vatandaşlarının haklarını gözetilen bir müzakere planı izlenmesi ve Gümrük Birliği ve Ortak Pazar'a erişimin sürmesi için çalışılması ve
- İnternet ve teknolojinin yaygınlaştırılması üzerine kurdu.
- En önemlisi insan temelli siyaset («peopleoveredpolitics») akımını başlatan ilk siyasetçi denilebilir.
- Başlangıçta kimsenin şans vermediği sosyalist Corbyn'i sosyal medyanın da rüzgarıyla zafere taşıdı.

KADIR HAS
ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Medya Momentum Hareketi ve Kurumsallaşma Süreci

momentum

momentum

Momentum Hareketi ve Kurumsallaşma Süreci

Momentum Hareketinde İçselleşen Unsurlar

Pat Byrne*

Biz bu deneyimden üç önemli ders çıkardık.

- Çıkardığımız ilk ders, İşçi Partisi'nin merkezindeki temel unsurları sağ kanatın eline bırakarak tıpkı 1980'lerde yaptıkları gibi anti-demokratik bir karşı devrime izin vermek yerine İşçi Partisi'ni tam anlamıyla dönüştürmemiz gerektiği idi.
- İkinci ders ise, partinin tüm unsurlarını bizim fikrimizle aynı çizgiye getirebilmek ve liderliği kazanmak için kitlesele üyeliği harekete geçiren, Parti içinde büyük ve geniş bir sol hareket inşa etmemiz gerektiği idi.
- Üçüncü ve son ders ise, bu geniş sol hareketi sürecin sonunda değil en başında inşa etmemiz gerektiği idi.

Momentum bu üç dersin içselleştirilmesidir. Ve muazzam başarısı, geçmişin derslerini öğrenmek ve bunları uygulama ihtiyacının kanıtıdır. Kendi başına bırakılan Jeremy Corbyn, İşçi Partisi'nin sağ kanadının bir esiri haline gelebilir ya da 2016'da sağı yapmaya çalıştığı gibi ortadan kaldırılabilirdi.

Kaynak: <https://www.birgun.net/haber/j-corbyn-ve-isci-partisi-nde-sol-moment-224263>

Momentum Hareketi ve Kurumsallaşma Süreci

- Corbyn'in zaferinden sonra grup 8 Ekim 2015'de «Momentum» adıyla kurumsallaştı ve ülkenin değişik şehirlerinde örgütlenmeye devam etti.
- Önce hiyerarşik olmayan bir düzende, isteyen herkesin yerel bir Momentum teşkilatı başlatmasına izin verilirken, bu hareketi temsil ettiğini söyleyen kişiler üzerinde kontrolsüzlüğü getirdi ve farklı bir yapılanma ihtiyacını doğurdu.
- Artık demokratik seçimlerle bölgesel temsilcilerin belirlendiği Momentum'un Ağustos 2016 itibariyle 17,000'e yakın üyesi oldu.
- **En can alıcı noktası ise şu:** Corbyn'in seçim kampanyası grubu bir araya getiren kıvılcım olsa da Momentum, İşçi Partisi'nden bağımsız ama onun sosyalist değerlerini savunan, partiye seçim kazandırmak, üye toplamak gibi hedefleri olan bir yapı olarak örgütlendi.
- Ayrıca Momentum üyelerinin İşçi Partisine üye olması zorunlu hale getirildi.
- Partiden bağımsız olmalarına rağmen Corbyn'e toplumsal meşruiyet sağlıyor ve bu meşruiyet üzerinden siyasi düzenin parlamentodaki temsilcilerine meydan okuyorlar.

Momentum Hareketi ve Kurumsallaşma Süreci

- 2015'te Corbyn kampanyasından sadece haftalar sonra kurulan ve üye sayısı 2018'de 40 bine ulaşan Momentum hareketinin bir momentuma tekabül ettiği ortada.
- Momentum, İşçi Partisi ve Corbyn kampanyasını destekleyerek katılımcı demokrasi fikri etrafında kitlesel bir hareket yaratma amacı güden bir taban hareketi olarak tanımlıyor kendisini.
- İşçi Partisi etkinliklerinin yanı sıra düzenlenen ve binlerce insanı bir araya getiren, *The World Transformed* adlı alternatif festivalin de düzenleyicisi.
- Viral video atölyeleri, yerel demokrasi tartışmaları ve film gösterimleri içeren bu etkinliklerin yerel mücadeleleri bir araya getirdiği ve partiyi özellikle gençler için daha görünür ve ulaşılabilir kıldığı söylenebilir.

Momentum Hareketi ve Sosyal Örgütlenmeler Yeni Bir Sol Politikalara Duyulan İhtiyaç

- Ortak fikirlerin geliştirilebildiği bir ortam.
- Gençler kendi barınma sistemlerini yaratabiliyor.
- Geri dönüşüme dayalı kendi yaşamsal alanlarını kurabilen gençler kendilerini bekleyen gündelik tehlikenin çok farkındalar.
- Mahalle Meclislerinin oluşturulması
- Gıda Kooperatiflerinin yaygınlaştırılması ve gıda bağımsızlığı hareketleri

Sol Siyasiler Muhalefette Kalmaya Devam

- Jeremy Corbyn'in seçim çalışmalarında gündeme getirerek seslendirdiği 21.Yüzyıl Sosyalizmi
 - ❖ şirket ve zenginlerin artırılacak vergilerinin eğitime aktarılması,
 - ❖ silah ticaretinin durdurulması,
 - ❖ Ortadoğu'da askeri müdahalelere son verilmesi,
 - ❖ eğitim ve barınmanın taşeronlara devredilmemesi,
 - ❖ kamu hizmetleri olarak düzenlenmesi gibi konuları gündeme getirmiş olması
 - ❖ kaynak: <https://birartibir.org/isçi-partisi-momentum-hareketi-sosyal-orgutlenmeler/>
- Seçim yenilgisinden sonra İşçi Partisi içindeki sosyalist ve solcu grupların arasındaki iktidar mücadelesi sürüyor.
- Ortak görüş Brexit'e evet diyen işçilerin nabzını tutamadıkları.
- Momentum ile başlayan gençlerin işçi partisindeki çalışmaları ve sosyal medyanın etkisiyle daha iyi bir işçi partisinin oluşturulması ve daha iyi bir gelecek kurulması kaçınılmaz olarak görülmektedir.
- Artık gençler ve kadınlar olmadan bir gelecek kurulması mümkün değil. Gençler ve kadınlar kendi gelecekleri için örgütleniyor ve yaşam alanları kurabiliyor. Gençler ve kadınlar yönetime olmadığı kadar istekli ve talepkar. Her şeyden önemlisi alternatif bir ekonomik modeli kendileri için oluşturabiliyor ve kitleleri etkileyebiliyor.

kaynak: <https://birartibir.org/isçi-partisi-momentum-hareketi-sosyal-orgutlenmeler/>

**KADİR HAS
ÜNİVERSİTESİ**

İngiliz Sol Muhalefesinde Kadınlar

- 2020 seçimlerinde İşçi Partisinden 104 kadın milletvekili parlamentoya girdi.
- 2010 yılında Diane Abbott İşçi partisi başkanlığı için ilk siyahi kadın milletvekili olarak yarıştı.
- 2020 seçimlerinde İşçi Partisinden Feryal Demirci Clark Türk milletvekili olarak İngiliz parlamentosuna seçildi.
- Jess Philips ve Lisa Nandy genel başkanlık için çalışmalara başladı.

Diane Abbott
İlk siyahi Milletvekili

Feryal Demirci

Caroline Flint

Dawn Butler

Stella Creasy

Jess Philips

Lisa Nandy

Yvette Cooper

Rebecca Long Bailey

Emily Thornberry

Kaynakça

- <https://labour.org.uk/>
- <https://swp.org.uk/>
- <http://momentum.org.tr/tag/ingiliz-isci-partisi/>
- <https://bdsmovement.net/tags/uk>
- https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0sko%C3%A7_Ulusal_Partisi
- [https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0%C5%9F%C3%A7i_Partisi_\(Birle%C5%9Fik_Krall%C4%B1k\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0%C5%9F%C3%A7i_Partisi_(Birle%C5%9Fik_Krall%C4%B1k))
- <https://www.gazeteduvar.com.tr/analiz/2016/10/08/jeremy-corbyn-momentum-ve-avrupa-solunun-gelecegi>
- <https://gercekgazetesi.net/uluslararasi/britanya-secimleri-isci-partisini-kureselcilikle-bogmak>
- <https://www.gazeteduvar.com.tr/forum/2019/12/14/ingiltere-secimleri-yenilgiden-ders-cikarmak>
- <https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/ergin-yildizoglu/yeni-tur-bir-iliski-785231>
- https://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/05/160506_ingiltere_secimler
- <http://www.anlayis.net/makaleGoster.aspx?makaleid=4283>
- <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ingilterede-ana-muhalefet-partisinden-7-istifa/1396085>
- <https://www.birgun.net/haber/ingiltere-de-isci-partisi-pasokifasyon-a-ugradi-344754>
- <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-57059336>
- <https://www.evrensel.net/haber/407984/ingiltere-isci-partisinde-solcu-tahammulsuzlugu>
- <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/38/344/3557.pdf>
- <https://birikimdergisi.com/dergiler/birikim/1/sayi-98-haziran-1997-sayi-98-haziran-1997/2294/ingiltere-de-secimler-zafer-kimin/2801>
- <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/42/370/3909.pdf>
- <https://birartibir.org/isci-partisi-momentum-hareketi-sosyal-orgutlenmeler/>
- <https://birartibir.org/hop-hop-gelsin-simdi-gelsin-labour-gelsin-corbyn-gelsin/>
- <https://www.mfa.gov.tr/ingiltere-siyasi-gorunumu.tr.mfa>

**KADİR HAS
ÜNİVERSİTESİ**

Teşekkür ederim.

**Nihayet Durukanoğlu
20 Ekim 2021**

İngiltere Sol Muhalefetinin Özeleştirisi

1945'te sağ bir önderlikle iktidarı alan İşçi Partisi hükümetini düşünmezsek bu İngiltere tarihindeki ilk sol iktidar olacak. Syriza deneyiminin hatalarını tekrarlamak istemiyoruz. Corbyn liderliğinde bir iktidar İngiltere'nin devlet geleneğinin tüm öfkesiyle karşı karşıya kalacaktır. Sorumluluğumuz bunu alt edebilecek bir hazırlığı sağlayabilmektir

Pat Byrne*

- Jeremy Corbyn'nin İngiltere'deki yükselişinde pek çok faktör etkili olmuştur. 2015 yılında İngiltere'ye dışarıdan bakanlar İşçi Partisi'nde Blaircı neoliberal fikirlerin egemen olduğunu düşünürdü.
- İşçi Partisi'nin parlamentodaki temsilcileri sağdan veya merkez-sağdan gelen milletvekilleriyle doluydu.
- Partinin çekirdeğini neredeyse tamamen Blair tarafından atanan kişiler oluşturuyordu. Muhalefet kabinesi ise esas olarak ılımlı merkez sağdan oluşuyordu. Ancak, partinin tabanındaki gerçeklik çok farklıydı.
- On yıldan fazla bir süredir yaşanan yaşam standartlarındaki düşüş, güvencesiz çalışma hayatı, üyeleri yavaş da olsa radikalleştiriyordu ve bu süreç bugün İngiltere'de gördüğümüz radikalizm yükselişine zemin hazırlıyordu.

İngiltere’de Sol Muhalefet

- 2003 yılında Tony Blair’ın imajını ciddi biçimde zedeleyen Irak savaşıyla hızlandırıldı. Daha sonra, İngiltere’nin ekonomisini çekerdeğinden sarsan 2008’deki bankaların büyük çöküşü gerçekleşti.
- 2010’dan itibaren muhafazakâr hükümetler tarafından uygulanan kemer sıkma programlarının bir parçası olarak sunulan kamu harcamaları, sosyal yardımlar ve ücretlerdeki derin kesintilerdir.
- Kemer sıkma rejimi son on yılda kamu sektörü çalışanlarının ücretlerinin dondurdu ve yaşam standartlarında 150 yıl önce Victoria döneminden beri yaşanan en büyük düşüşe sebep oldu.
- Partiyi soldan yana değiştirmeye çalışan bizler için, İşçi Partisi üyeleri arasında yükselen hoşnutsuzluğu tespit etmek hiç de zor değildi. Bireysel üyelere oluşan Ulusal Yürütme Komitesi için yapılan seçimlerde rüzgâr soldan yana esiyordu.
- 2010 yılında Ed Miliband’ın yeni İşçi Partisi lideri olarak seçilmesi, işlerin ne yöne doğru evirildiğini gösterdi. “Red Ed” o zamanın en radikal adayı olarak seçildi ve onun zaferi, partinin Blaircı neoliberal fraksiyonu için açıkça büyük bir başarısızlık olarak görüldü.
- Ed Miliband gerekli olan cesareti gösteremedi. İktidara gelme sürecinde üyelerine verdiği kemer sıkmaya karşı çıkma gibi sözleri yerine getiremedi ve İşçi Partisi’nin güçlerin önünde eğilmeyi tercih etti.

İşçi Partisi içerisinde çalışma yapan solcular olarak, 1980'lerdeki yenilgimizden bazı önemli dersler çıkardık. O zaman Tony Benn'i seçmeye ve partinin genel kontrolünü kazanmaya çok yaklaştığımızı. Bunu başaramamamız, Margaret Thatcher'ın İngiliz işçi hareketini yenmesini, İngiltere'yi özelleştirmesini ve sağcı neoliberal programın geri kalanını uygulamasını daha kolay hale getirdi. Bunun sadece İngiltere için değil, dünya çapında önemli sonuçları vardı.

İşçi Partisi içerisinde çalışma yapan solcular olarak, 1980'lerdeki yenilgimizden bazı önemli dersler çıkardık. O zaman Tony Benn'i seçmeye ve partinin genel kontrolünü kazanmaya çok yaklaştığımızı. Bunu başaramamamız, Margaret Thatcher'ın İngiliz işçi hareketini yenmesini, İngiltere'yi özelleştirmesini ve sağcı neoliberal programın geri kalanını uygulamasını daha kolay hale getirdi. Bunun sadece İngiltere için değil, dünya çapında önemli sonuçları vardı.

Biz bu deneyimden üç önemli ders çıkardık. Çıkardığımız ilk ders, İşçi Partisi'nin merkezindeki temel unsurları sağ kanatın eline bırakarak tıpkı 1980'lerde yaptıkları gibi anti-demokratik bir karşı devrime izin vermek yerine İşçi Partisi'ni tam anlamıyla dönüştürmemiz gerektiği idi. İkinci ders ise, partinin tüm unsurlarını bizim fikrimizle aynı çizgiye getirebilmek ve liderliği kazanmak için kitlesel üyeliği harekete geçiren, Parti içinde büyük ve geniş bir sol hareket inşa etmemiz gerektiği idi. Üçüncü ve son ders ise, bu geniş sol hareketi sürecin sonunda değil en başında inşa etmemiz gerektiği idi.

Momentum bu üç dersin içselleştirilmesidir. Ve muazzam başarısı, geçmişin derslerini öğrenmek ve bunları uygulama ihtiyacının kanıtıdır. Kendi başına bırakılan Jeremy Corbyn, İşçi Partisi'nin sağ kanadının bir esiri haline gelebilir ya da 2016'da sağın yapmaya çalıştığı gibi ortadan kaldırılabilirdi.

Ama Momentum'un varlığı ve etkisi Parti'yi dönüştürme sürecinde eskiden yaşananların olmasını engelledi. Şu anda İşçi Partisi'nin sol kanadı, liderlik organı, Konferans Düzenleme Komitesi ve yerel parti delegeleri arasında önemli bir çoğunluk kazandı. Yeni bir solcu Genel Sekreter görevlendirildi ve yüz yıldan fazla bir süredir devam eden sağ kanat işleyişinde büyük bir değişiklik görmeyi bekliyoruz.

Ayrıca, bu yılki Konferans, son 30 yılda kaybedilen demokrasinin çoğunu geri getirmeye aday görünüyor. Bu arada, Momentum'un üyeliği 40.000'e yaklaşıyor ve diğer ülkelerde var olan sol platformlar için bir model oluşturmaya başlıyor.

Eşit derecede önemli olan, Momentum'un geçen yılki parlamento seçimlerinde oynadığı rol. Jeremy Corbyn'in önderliği ve radikal manifestosuyla birlikte İşçi Partisi'nin muhafazakâr çoğunluğuyla arasında sadece 24 puanlık bir mesafe bırakarak kazanmaya ve bu çoğunluğu ortadan kaldırmaya oldukça yaklaştı. Bu parlak ilham verici kampanyada, Momentum, parti çalışanlarını zeminde harekete geçirmek ve sosyal medyaya müdahale etmek için çok önemli bir faktördü.

Katılımcı Demokrasi-1

- Bir sonraki seçim dönemi için yeni bir manifesto oluştururken uzun bir süreçten geçiyoruz. Bu süreç bize 2017'deki manifestomuzun kazanımlarını daha iyi hale getirme fırsatı tanıyor.

Mesela bu sene kamusal mülkiyet üzerine yaptığımız konferansta hareketin önderliği ve aktivistleri kamu sektörü endüstrisinin ve kamu hizmetlerinin eski bürokratik yönetim modelinden ayrılmaya yönelik fikirlerini belirttiler. Bunun yerine, yukarıdan aşağı sistemi, çalışan / kullanıcı / küçük işletme / müşteri katılımına dayalı gerçekten demokratik bir modelle değiştirmek istiyoruz. İlk defa alınan kararlardan etkilenen herkes yapma ya da katılma fırsatı bulmuş olacak. Bu sayede kamu hizmetleri ve kamuya ait endüstrinin özel işletmelerden daha verimli ve yenilikçi olabileceğini, halk yararına daha fazla katkı sağlayabileceklerini düşünüyoruz.

Bu şekilde bir katılımcı demokrasi, devleti ve medyayı da değiştirmekte kullanılabilir. Solun kitlelerle buluşmasını ve yeni bir aktivist kuşağın yaratılması için yeni bir sosyalist modele ulaşma imkânının da burada olduğuna inanıyoruz. Ancak yeni manifestomuzun başta İngiltere ekonomisinin başını çeken finans sektörü ve bankaların demokratik kamu mülkiyeti gibi konularda tartışmaya ihtiyacı var. Bu tartışma İngiltere ekonomisinin yeniden hareketlendirecek demokratik planlama ve kamu yatırımları için yaşamsal bir tartışma olacaktır.

Jeremy Corbyn ve İşçi Partisi'nin bir diğer farkı da demokrasiyi toplum genelinde yaymak için yeni internet teknolojilerini kullanmaya söz vermesidir.

Katılımcı Demokerasi-2

- İlk olarak her eve nasıl su ve elektrik hizmetleri sunuluyorsa aynı şekilde internet de her ev için temel kamu hizmeti haline getirmeye söz veriyoruz.
- Aynı zamanda her yurttaşın güvenli bir şekilde katılabileceği, yerel ve ulusal kararlar konusunda tartışabileceği ve oy verebileceği bir çevrimiçi sistem yaratmak istiyoruz.
- Böyle bir sistemi oluşturmak için ilk olarak demokratik bir şekilde yönetilen, kamuya ait bir posta ve telekomünikasyon kuruluşuna ihtiyacımız var.
- Dijital manifestonun özellikle gençler arasında çok popüler olacağını düşünüyoruz. İnternete dayalı iletişim ağı aynı zamanda demokratik ve kamu finansmanına dayalı bir medyanın oluşturulmasında ve demokratik bir BBC gibi noktalarda da önemli bir fırsat sunuyor. Benimde parçası olduğum İngiltere Demokratik Medya Hareketi bu imkânlar ve sorular üzerinde düşünmeye devam ediyor.
- Momentum hareketinin siyasal politika ve eğitim üzerine daha fazla yol kat etmesi gerekiyor. Momentum hareketi liderlerinin bir kısmının solun eski ayrıştırmacı alışkanlıklarına düşmeye yönelik anlaşılabilir bir kaygısı var. Ancak öncelikle İşçi Partisi'ni ve ardından İngiltere'yi değiştirmek yalnızca sayılarla ilgili bir oyun değil politik düzeyi yüksek ve gerçekten demokratik sosyalist kadrolar yetiştirme meselesidir.

Syriza Deneyiminin Dersleri Var...

- Mesela İşçi Partisi bir sonraki seçimleri kaybederse ne olur? Elbette siyasette beklenmedik gelişmeler yaşanabilir ancak durum bizim için umutlu ve yol haritamıza uygun gidiyor. Muhafazakârların Brexit konusundaki başarısızlıkları kamuoyu yoklamalarında İşçi Partisi'ni lider konuma getirdi. Bu seçimlere de yansırsa İşçi Partisi bir deprem etkisi yaratabilir. Üstelik kamuoyu yoklamaları Brexit'in tüm sonuçları henüz hissedilmemişken ve ne yazık ki gelmekte olan bir ekonomik krizden önceydi. Tüm bu şartlar altında İşçi Partisi ciddi bir çoğunlukla kazanabilir.

Bu nedenle bizi en çok korkutan seçim kaybetmek değil. Bizi korkutan başarılıysak bu zaferle ne yapacağımız. 1945'te sağ bir önderlikle iktidarı alan İşçi Partisi hükümetini düşünmezsek bu İngiltere tarihindeki ilk sol iktidar olacak. Syriza deneyiminin hatalarını tekrarlamak istemiyoruz. Corbyn liderliğinde bir iktidar İngiltere'nin devlet geleneğinin tüm öfkesiyle karşı karşıya kalacaktır. Sorumluluğumuz bunu alt edebilecek bir hazırlığı sağlayabilmektir.

Nasıl 1980'lerde Thatcher'ın neoliberal karşı devrimi İngiltere'den başlayarak tüm dünyayı sardıysa şimdi motoru tersine çevirelim ve Jeremy Corbyn'in katılımcı demokrasi ve sosyalizm hareketi tüm dünya işçilerine ilham olsun.

**İşçi Partisi Uluslararası İlişkiler Bürosu Türkiye Toplantı Organizatörü
(Kişisel Yetkiyle) BirGün Pazar için yazdı.
Çeviri: Pınar Yüksek*